

ASIA Päätös pilaantuneen maa-alueen puhdistamista koskevan ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaisen ilmoituksen johdosta.

TOIMINNANHARJOITTAJA JA OSOITE

Taivalkosken kunta
PL 25
93401 TAIVALKOSKI

PUHDISTETTAVA ALUE JA SEN SIJAINTI

Kohde sijaitsee Taivalkosken kunnassa, kirkonkylällä osoitteessa Urheilutie 4, kiinteistöllä 832-408-90-2/1.

ILMOITUKSEN PERUSTE

Pilaantuneen maa-alueen puhdistamisesta on tehtävä ilmoitus ympäristönsuojelulain 78 §:n 2 momentin perusteella.

VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaan ilmoitus käsitellään elinkeino- liikenne ja ympäristökeskuksessa (ELY-keskus).

ASIAN VIREILLETULO

Ilmoitus on jätetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle 28.6.2013.

ALUEEN KUVAUS, TUTKIMUKSET JA PUHDISTAMINEN

Kohteen kuvaus, historia ja ympäristö

Kohde sijaitsee Taivalkosken kunnan kirkonkylällä osoitteessa Urheilutie 4. Kiinteistössä sijaitsee kunnan varalämpökeskus, mikä on asemakaava-alueella opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella (YO). Kiinteistöllä sijaitsee lämpökeskuksen lisäksi mm. keskustan koulukeskus ja kirjasto.

Kohteessa on tapahtunut lämpölaitoksen ulkopuolella sijaitsevan maanalaisen polttoöljysäiliön vuoto, minkä johdosta öljysäiliöstä valui maaperään arviolta noin 16 m³ kevyttä polttoöljyä. Kohteessa suoritettiin välittömät öljyvahingon kunnostustoimenpiteet. Lähes kaikki vapaana faasina pohjavedessä esiintynyt öljy saatiin kerättyä talteen, mutta öljyä on yhä pohjavedessä liuenneena muodossa.

Lämpölaitos on louhittu kallioon ja rakennuksen reunoilla on täyttömaana silttistä hiekkamoreenia. Pohjamoreeni kallion päällä esiintyy ohuena, noin 0,3 - 1 m paksuisena

kerroksena. Vuoden 2011 tutkimusten perusteella pohjavesikerros kallion päällä on ohut, n. 0,3 m.

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä alueen vettä hyödynnetä. Lähin I-luokan pohjavesialue, Taivalvaara-Repovaara, sijaitsee n. 320 m etäisyydellä etelään. Pohjaveden virtaussuunta on kohteesta pohjoiseen. Pohjaveden pilaamiskielto koskee pohjavettä yleensä huolimatta siitä, sijaitseeko pilaantunut alue luokitellulla pohjavesialueella. Lähin vesistö, Kostonsuvanto sijaitsee 150 m pohjoiseen.

Tutkimukset ja selvitykset

Pöyry Finland Oy on tehnyt kohteessa pilaantuneisuustutkimukset 4.7.2011 Taivalkosken kunnan toimeksiannosta. Maanäytteitä otettiin yhteensä kuudesta pisteestä, joista laboratoriossa analysoitiin neljä näytettä. Pohjavesinäytteitä otettiin 13.7.2011 kolmesta pisteestä. Näytteistä analysoitiin öljyhiilivedyt. Pohjavedestä on otettu uusintänäytteet 20.6.2013.

Öljyhiilivetyjen suurimmat pitoisuudet havaittiin lämpölaitoksen seinän vieressä olevasta pisteestä PVP5 (syv. 3,0 – 3,8 m), missä haihtuvien öljyhiilivetyjen (C₅-C₁₀) pitoisuus oli 530 mg/l, keskitisleiden (C₁₀-C₂₁) pitoisuus 6 000 mg/kg ja raskaiden öljyhiilivetyjen pitoisuus 690 mg/kg. Muiden tutkittujen pisteiden pitoisuudet jäivät alle analyysitarkkuusrajan.

Maanalaisten säiliöiden vierestä vuonna 2011 otetussa vesinäytteessä PVP5 öljyhiilivetyjen pitoisuudet olivat erittäin korkeita. Haihtuvien öljyhiilivetyjen pitoisuus oli 36 mg/l, keskitisleiden 530 mg/l ja raskaiden jakeiden 34 mg/l. Muissa näytepisteissä ei havaittu öljyhiilivetyjä.

Valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 ei ole määritetty viitearvoja pohjaveden pilaantuneisuuden arviointiin.

Vuonna 2013 otetuissa vesinäytteissä havaittiin pisteessä PVP5 keskitisleitä vielä korkeahko pitoisuus 31 mg/l. Raskaiden öljyhiilivetyjen pitoisuus 1,4 mg/l oli selvästi laskenut edellisestä mittauskerrasta. Haihtuvissa yhdisteissä havaittiin hieman kohonneita pitoisuuksia m+p-xyleeniä 5,2 µg/l, o-xyleeniä 3,1 µg/l, 1,2,4-trimetyylibentseeniä 36 µg/l, 1,3,5-trimetyylibentseeniä 31 µg/l sekä 4-isopropyylitolueeniä 5,1 µg/l. Haihtuvien hiilivetyjen kokonaispitoisuus TVOC C₅-C₁₀ oli 0,6 mg/l. Muut analysoidut haihtuvat orgaaniset yhdisteet olivat alle analyysimääritysrajan.

Yhteenveto haitta-aineista

Tutkituissa maanäytteissä todettiin haihtuvien öljyhiilivetyjen ylittävän valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaisen ylemmän ohjearvon 500 mg/kg. Myös keskiraskaat öljyhiilivedyt ylittivät ylemmän ohjearvon 1 000 mg/kg pisteessä PVP5. Lisäksi raskaat öljyhiilivedyt ylittivät alemman ohjearvon 600 mg/kg pisteessä PVP5.

Näytepisteestä PVP5 otettujen pohjavesinäytteiden öljyhiilivetyypitoisuudet olivat laskeneet vuodesta 2011 vuoteen 2013 merkittävästi. Edelleen koholla oli kuitenkin keskitisleet 31 mg/l.

Riskinarvio

Tutkimuksissa kiinteistön maaperässä havaittiin öljyhiilivetyjä, joiden leviäminen pohjaveden välityksellä on mahdollista mutta hidasta. Maaperätutkimuksilla ja pohjavesinäytteenotoilla voitiin luotettavasti todeta, että maaperään vuotanut öljy ei ole levinnyt rakennuksen alapuolista maaperää kauemmaksi. Kallion rikkonaisuus (rakoilu) rakennuksen alla oletetaan vähäiseksi, sillä vuotaneen öljyn aiheuttama paine aiheutti öljyn tihkumista rakennuksen betonilattian läpi kellariin. Laskelmien mukaan valunut öljymäärä on saatu talteen.

Pohjamaana olevan silttisen hiekkamoreenin vedenläpäisevyys on heikkoa ja käytännössä pohjaveden virtaus on hidasta. Pohjavedessä on kuitenkin edelleen öljyä liukoisessa muodossa ja on todennäköistä, että öljyä liukenee veteen jatkossakin vähäisiä määriä johtuen maaperässä olevasta pilaantuneisuudesta.

Arviolta noin 1/3 rakennuksen alapuolisista rakennekerroksista on pilaantunut öljyllä. Pohjavesi rakennuksen alla on pilaantunut öljyllä. Altistuminen suoran ihokosketuksen tai ruoansulatuselimistön välityksellä ei ole mahdollista. Altistuminen on mahdollista ainoastaan maata kaivettaessa. Öljyhiilivetyjä voi haihtua lämpölaitosrakennuksen sisäilmaan maaperästä ja pohjavedestä. Lämpölaitoksella ei kuitenkaan ole jatkuvaa miehitystä.

Keskittisleet ja haihtuvat öljyhiilivedyt (bentseeni, tolueeni, etyylibentseeni ja ksyleeni) ovat suurin pitoisuuksina silmiä, ihoa, hengityselimistöä ja ruoansulatuselimistöä ärsyttäviä. Tutkimuskohteessa havaitut pitoisuudet eivät kuitenkaan aiheuta em. vaikutuksia.

Säiliöalue on aidattu, joten ulkopuolisten (esim. lasten) liikkuminen alueella on epätodennäköistä. Lämpökeskuksen ovi on lukittu. Alueella ei ole herkkiä luontoarvoja eikä eliöstöä.

Kunnostustarve

Pilaantuneisuutta ei voida poistaa maaperästä ennen maanalaisten säiliöiden poistamista. Pilaantuneisuus ulottuu myös rakennuksen alapuolelle, josta pilaantunutta maata ei voida poistaa ilman rakenteiden purkua. Maaperän kunnostus voidaan suorittaa tässä vaiheessa massanvaihtona rakennuksen seinälinjaa myöten, jolloin voimakkaimmin pilaantuneet maa-ainekset saadaan poistettua. Massanvaihto tehdään kalliopintaa myöten.

Koska rakennus rajoittaa pilaantuneisuuden kunnostusta massanvaihdolla, joudutaan kohteessa suorittamaan pohjaveden kunnostustoimenpiteitä. Pohjaveden kunnostus suoritetaan pumpaamalla vedet rakennuksen sisälle kahteen öljynerottimeen ja sieltä edelleen ulos näytteenottokaivoon. Käsittelyn jälkeen putkilinja liitetään koulukeskuksen pintavesiviemärin purkuputkeen Insinööri-toimisto A.Mustonen Oy:n suunnitelman mukaisesti.

Pilaantuneiden maiden kokonaismäärä on arviolta noin 200 m³ noin 130 m² alueella.

Tutkimukset, tutkimustulokset ja kunnostussuunnitelma ilmenevät tarkemmin hakijan 27.6.2013 päivätyistä ilmoituksesta ja Pöyry Finland Oy:n kunnostussuunnitelmasta (16X173199/27.6.2013).

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Kunnostuksesta on oltu yhteydessä Kuusamon, Posion ja Taivalkosken ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueen ympäristötarkastaja Anne Strandmaniin 5.7.2013. Hänellä ei ollut huomautettavaa asian johdosta.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen esitetyn ilmoituksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Kunnostus on toteutettava hakijan 27.6.2013 päivätyin ilmoituksen ja Pöyry Finland Oy:n kunnostussuunnitelman mukaisesti. Ennen kunnostustyön aloittamista on kunnostuksesta ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Taivalkosken ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ennen töiden aloittamista on pidettävä alkukatselmus ja lopussa loppukatselmus, ellei näitä katsota työn kannalta

tarpeettomiksi. Ennen töiden aloittamista on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Taivalkosken ympäristönsuojeluviranomaiselle ilmoitettava työmaan ympäristötekniinen asiantuntija. Ennen töiden aloittamista on töistä ilmoitettava kiinteistön omistajalle ja tarvittaessa myös lähinaapureille.

2. Maaperän kunnostuksen tavoitetaso on valtioneuvoston asetuksen (214/2007) ylempi ohjearvotaso.

- Bensiinijakeet (C ₅ -C ₁₀)	500 mg/kg
- Keskitisleet (C ₁₀ -C ₂₁)	1 000 mg/kg
- Raskaat öljyjakeet (C ₂₁ -C ₄₀)	2 000 mg/kg
- Bentseeni	1 mg/kg
- Tolueneeni	25 mg/kg
- Etyylibentseeni	50 mg/kg
- Ksyleenit	50 mg/kg

Pohjaveden kunnostuksen tavoitetaso

- Bensiinijakeet (C ₅ -C ₁₀)	1 mg/l
- Keskitisleet (C ₁₀ -C ₂₁)	3 mg/l
- Raskaat öljyjakeet (C ₂₁ -C ₄₀)	3 mg/l

Massanvaihdon yhteydessä maaperän pilaantuneisuutta on seurattava kenttätestein pilaantuneisuuden rajaamiseksi. Alueen rajaaminen on varmistettava laboratorioanalyysillä. Pilaantuneet maat ja jätteet on toimitettava luvalliseen käsittelypaikkaan. Alueelta kaivettuja pilaantuneita maita, joissa pitoisuudet ovat alle alemman ohjearvon, voi hyödyntää alueella. Selvitys maa-ainesten hyödyntämisestä alueella sekä hyödynnettyjen maiden haitta-ainepitoisuuksista sekä sijoituspaikoista on liitettävä loppuraporttiin. Mikäli kaivettuja maita, joissa pitoisuudet ovat kynnysarvon ja alemman ohjearvon välillä, ei hyödynnetä alueella, on ne myös toimitettava luvalliseen käsittelypaikkaan.

Kuljetettaessa sekä kaivettaessa pilaantuneita maita on huolehdittava, että maa-aines ei aiheuta esim. pölyhaittaa ympäristöön. Tarvittaessa kuormat on kasteltava tai peitettävä pressuilla. Pilaantuneen maan haltijan velvollisuus on laatia siirtoasiakirja ja huolehtia, että pilaantuneita maita siirrettäessä on kuljetusten mukana jätelain (646/2011) 121 §:n mukainen siirtoasiakirja.

Mikäli massanvaihtokaivantoihin kertyy vettä, on sen pilaantuneisuus selvitettävä ja tarvittaessa poistettava pilaantunut vesi ja toimitettava se luvalliseen vastaanottoaikaan.

- Alueen pohjaveden tilan seuraamista tulee jatkaa kunnostuksen jälkeen siihen asti, että Pohjois- Pohjanmaan ELY-keskus hyväksyy seurannan lopettamisen.
- Jos kunnostustyön aikana ilmenee oleellista muutosta suunnitelmaan, tästä on ilmoitettava ELY-keskukselle ja Taivalkosken ympäristönsuojeluviranomaiselle. ELY-keskus hyväksyy mahdolliset muutokset. Kunnostuksesta on tehtävä loppuraportti kolmen kuukauden kuluessa loppukatselmuksesta. Raportti on toimitettava ELY-keskukselle ja Taivalkosken ympäristönsuojeluviranomaiselle. Loppuraportista tulee lisäksi tehdä tiivistelmä julkishallinnon sähköistä lomakepalvelua käyttäen (www.suomi.fi, Pilaantuneen maaperän puhdistamisen loppuraporttitiivistelmä YM027), tiivistelmä on myös liitettävä loppuraporttiin.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Perustelut

ELY-keskuksen käsityksen mukaan kunnostaminen ilmoituksessa esitetyllä tavalla ja edellä mainituin ehdoin täyttää ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaiset vaatimukset. Kohteen pilaantuneen alueen laajuus ja maaperän pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty, puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää ja toiminnasta ei aiheudu ympäristön muuta pilaantumista.

Päätöksessä mainitut ehdot ovat tarpeen terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 7 §, 8 §, 53 §, 54 §, 75 §, 78 §, 96 §, 97 §, 105 §

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 26 §, 27 §

Jätelaki (646/2011) 12 §, 13 §, 15 §, 29 §, 31 §, 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 7 §, 8 §, 9 §, 11 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

MAKSU JA SEN PERUSTELUT

Maksu 1200 €

Valtioneuvoston asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2013 määrätään julkisoikeudellisten suoritteiden maksuista. Päätöksen mukaan maksu pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen käsittelystä määräytyy käytetyn työajan mukaan (50 euroa/h). Tämän ilmoituksen käsittelyyn on käytetty aikaa 24 tuntia.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2013 (907/2012)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2012 annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen muuttamisesta (210/2012)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN**Päätös hakijalle****Jäljennös maksutta:**

Taivalkosken ympäristönsuojeluviranomainen

Pöyry Finland Oy

Suomen ympäristökeskus

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen 2.9.2013 mennessä.

Valitusoikeus on:

- sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- alueellisella ELY-keskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusosoitus on liitteenä.

Yksikön päällikön sijainen
Ympäristönsuojelu

Kaisa Vähänen

Tarkastaja

Tarja Anttila

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitusaika on **kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä**. Valitusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, ellei muuta näytetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi saapumispäivänä. Postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus. Milloin kyseessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksisaantitodistus.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta, sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti Vaasan hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos hallinto-oikeus niin määrää.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava **Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostitse. Toimitustavasta riippumatta valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan päättyessä klo 16.15.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) muuttamisesta annetun lain (1213/2010) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 90 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

postiosoite: PL 204, 65101 VAASA
käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 65100 VAASA
aukioloaika: 8.00 - 16.15
puhelin: 029 56 42611
telekopio: 029 56 42760
sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Internet-osoite: www.oikeus.fi/hao/vaasa